

[Udenrigsministeren.]

forslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Ernst Christiansen: Det foreliggende forslag vedrører Den nordatlantiske Traktat, som sammen med De Forenede Nationers pagt må siges at være grundlaget for dansk udenrigspolitik. Efter krigen er det blevet sådan, at den danske udenrigspolitik som sit fundament har først medlemsskabet i De Forenede Nationer og nu, siden 1949, deltagelsen i Atlantpagten.

Formålet med dansk udenrigspolitik er og må være — derom kan vel alle være enige — at bevare freden for Danmark og bidrage til fredens bevarelse i verden i almindelighed. Det er to formål, der forsåvidt falder sammen, som der ved en konflikt i større omfang ikke vil være megen sandsynlighed for, at Danmark kan bevare freden for sit område. At bevare freden er den vigtigste udenrigspolitiske opgave, og der synes det mig, at vi allerede kan konstatere, at Atlantpagten har vist sin værdi. Vi havde jo oprindelig håbet på, at De Forenede Nationer skulle kunne løse spørgsmålet om at skabe fred mellem landene, en international retstilstand, lov og orden staterne imellem. Men vi ved, at det blev en skuffelse, og vi ved, at da det gik sådan, at der skabtes en østblok med alle de deraf følgende begivenheder, opstod der en situation, i hvilken de vestlige demokratier måtte finde det nødvendigt at skabe sig sikkerhed og skabe et fredsinstrument, som kunne virke dér, hvor De Forenede Nationer ikke havde kunnet nå frem, og som måske ved at virke for freden kunne styrke De Forenede Nationer. Det var altså baggrunden for, at Danmark i 1949 tilsluttede sig den atlantiske fredspagt, selvom vi havde foretrukket en nordisk pagt, og jeg tror, man kan sige, at i den tid, der er gået siden da, har Atlantpagten virket afspændende.

Desværre er det rigtigt, som den højtærede udenrigsminister sagde, at der stadig er spænding i verden, at der stadig er krigsfare, men jeg tror, at hvis vi prøver at sammenligne den almindelige opfattelse, vi har af den udenrigspolitiske situation i dag, med den, vi havde i 1948—49, tiden med den kolde krig om Berlin og andre begivenheder, vil vi alle erkende, at der er en afspænding, nået bl. a. ved en styrkebalance. Det er beklageligt, dybt beklageligt, at fredsmålet, fredsbestræbelserne, skal fremhælpes ved at skabe en styrkebalance, hvilket sagt på en anden måde vil sige ved oprustninger. Men skylden derfor hviler jo ikke på os i Danmark eller andre demokratier, som

efter krigen nedrustede, men på de stater eller grupper af stater, som førte en anden politik. I virkeligheden kan man sige, at Atlantpagten har udrettet lidt af det, som De Forenede Nationer skulle have udrettet, og det er under de omstændigheder særdeles forståeligt, at stater som Tyrkiet og Grækenland, der jo begge ligger særdeles udsat, også har ønsket en sikkerhed, har ønsket at blive medlemmer af den atlantiske fredspagt.

Spørgsmålet har, som den højtærede udenrigsminister sagde, været genstand for drøftelser gennem lang tid, og her i Danmark har det også blandt de partier, der principielt går ind for Atlantpagten, været opfattelsen, at det var bedst at få en særlig Middelhavspagt, et samarbejde mellem deltagerne i en Middelhavspagt, som Grækenland og Tyrkiet var tilsluttet, og den nordatlantiske gruppe. Den vej har ikke været farbar, bl. a. fordi Tyrkiet og Grækenland, og navnlig vel Tyrkiet, har ønsket en ligestilling, ikke har ønsket at være med som en slags halv-medlemmer, og det blev derfor, da man nåede frem til den situation, nødvendigt for Danmark at tage sit standpunkt op til yderligere prøvelse.

Der kan virkelig siges meget både for og imod Tyrkiets og Grækenlands optagelse. Jeg skal ikke gentage den argumentation, der er ført for og imod, men jeg vil gerne fremhæve, at det måtte tilsidst komme til at stå sådan for den danske stats repræsentanter — og ved deres henvendelse til det udenrigspolitiske nævn for de demokratiske partiers repræsentanter i det —, at spørgsmålet måtte blive, om Danmark ene af samtlige Atlantstater skulle fastholde sin modstand og dermed nedlægge veto mod, at de to stater blev optaget. Det ønskede de partier, der hidtil har været principielle tilhængere af Atlantpagten, altså ikke, og jeg vil gerne her understrege, at det er ikke på noget tidspunkt sagt, at Danmark ville nedlægge veto mod de to landes optagelse. Der har fra dansk side været fremført de argumenter, som talte imod; det var ikke uvilje mod Tyrkiet, men fordi man fandt, at de argumenter, der talte imod, var de stærkeste, selvom man ikke på nogen måde underkendte de argumenter, der kunne tale for de to landes optagelse. Man har fra dansk side erklæret, at man ikke ville nedlægge veto imod, at Grækenland og Tyrkiet blev optaget. Det betyder dog ikke, at et veto er noget, der er principielt udelukket. Jeg tror, jeg er i overensstemmelse med store dele af den danske befolkning — og i hvert fald dækker det opfattelsen i det parti, socialdemokratiet, på